

V dobrém tónu

e-zin občanského sdružení
zdravotně postižených
ORFEUS

ročník druhý, rok 2004, měsíc říjen, číslo 6

UVNITŘ TOHOTO VYDÁNÍ:

-
- 1. No nepůjč si to a nekup si to ...**

 - 2. Cena kvality v sociální péči**

 - 3. Lékař a pacient**

 - 4. Seznamka byla v Itálii**

 - 5. 12.kongres k sexuální výchově**

 - 6. Odborná konference Sdružení pro ucelenou rehabilitaci postižených**

 - 7. Světový den boje proti AIDS**

 - 8. 10.festival integrace SLUNCE 2004**

 - 9. Chraňte své bezpečí**

No nepůjč si to a nekup si to ...

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,

S podivem jsem zaregistroval, jak se nám zkracuje čas mezi svátky v roce a jak se zkracuje i rok. Proč? Pamatuji se, že někdy dříve se naše děti a vnoučata těšili – a to jistě nebyl ani říjen, ale až pozdní listopad – na Mikuláše, co jim nadělí. Po jeho návštěvě jsme věděli, že za pár týdnů tu budou vánoční svátky, se vším všudy – s kouzlem stromku, vůni františka, šploucháním kapra ve vaně, koledami i nezbytnými dárky. Jó, bejvávalo.

Nyní již teď jsem zaznamenal, že budou vánoce. Co zaznamenal, je mi to přímo vnucováno. Reklama na každém kroku a z každého koutu, nejenom poštovní schránky či její nové podoby – emailové. Že se na mně valí záplava informací o tom, jak je pro mě výhodné nakoupit teď hned a že těsně před vánoci již končí svět, protože přestanou akční nabídky, akční slevy, obchody budou zet prázdnotou, na to jsem si trochu zvykl.

Toto mediální masírování chápu. Přece bez toho bychom se my, všichni potenciální zákazníci třeba zapomněli podívat v prosinci do kalendáře a nenaplnili bychom očekávání objemu obratu a následně zisku všech těch, co mají na srdci pouze naše blaho. Chápu, že i PR se musí uplatnit. A navíc – jaká to bomba – všichni mi strkají domů své nabídky s penězi. Počet subjektů, které mi nabídli v poslední době peníze a jenom tak, z dobroty srdce, abych si mohl nakoupit po čem mi srdce baží (nebo mým nejbližším), se vyšplhal na dvojciferné číslo. A jak jednoduše mi tu cestu připravili. V jednom dopise mi poslali oznámení o tom, že mohu být IN.

Nabídka mně omráčila natolik, že jsem nebyl schopen odpovědět, že to rád uvítám a ať mi to tedy pošlou. Ale oni jistě věděli, že to na mně tak zapůsobí a nečekali na moji reakci, za chvíli jsem měl druhý dopis s kartou a za týden třetí, kde byl PIN. Věřte nevěřte, když jsem to suma sumárum sečetl, hned jako bych měl v portmonce čtvrt milionu. Ještě několik desítek tisíc z nabídky dle výhody číslo xy, jak mi říká reklama v televizi, plus něco z novin, a to by byl v tom ten mikulášský čert, kdybych za půl milionu již své touhy nenaplnil. A bez mé práce. Leť teď, plať pak. Ó jak lidské, sama filantropie.

Ale co to jsem jenom za blouda? Dovolil jsem si přečíst to, co je označeno malilinkatou hvězdičkou. Najednou se mi mlží před očima. Že by ta filantropie byla pro mě tak drahá? Beru kalkulačku do ruky. Počítám měsíce, počítám procenta, konečnou cenu, přečtu si ještě 2x podmínky, co když a co když a ještě když, co všechno a mlha se mi rozplývá, oči vidí jasně. Nebrat. Počítám znovu a znovu. Nebrat a nebrat. Ale probůh, nejsem to já jenom negativista, co když nechápu dobu, co když jsem mimo celou sjednocenou Evropu? Nebo i mimo celý svět? Co když je vlastně nemoderní žít z nastřádaných peněz? Co když se žije teď jenom z půjček a ne z toho co se vydělá, naspoří, zdědí, vyhraje v 1 proti stu....? Že by šlo o další filozofický pohled na způsob života dnešní doby: „Nemáš? - tak si půjč, utrať a pak ... - nedomýšlej, buď to to „rozdejcháš nebo dodejcháš“.

Vážení přátelé, nejsem proti moderním proudům i větrům, ale jsem proti těm, které tváříce se jako dobročinnost, mi chtějí vyfouknout mou peněženku, nebo i kartu (všimli jste si taky, že úbytek z peněženky pozorujete přímo okamžitě, ale z karty je to jakoby neosobní?). Jsem proti všem miniaturním písmům, ve kterých se skrývá něco, co poskytovatel asi doufá, že si nepřečtu, ale plnit budu muset. Jsem proti všem uváděným velkým číslicím cen bez DPH a miniaturním s DPH. Proč na mě takhle? Je až tak scestná moje myšlenka, že obchodník (ať malý či velký) a kupující tvoří rovný a partnerský vztah a na žádné straně by neměla být nerovnováha? Na jedné straně zboží – poctivé, v záruční době, v odpovídající kvalitě, váže, míře i ceně a s vlídnou ale ne podlézavou či vnucující se obsluhou, na straně druhé peníze s kultivovaným zákazníkem.

Jistěže mohou nastat případy, kdy je půjčka potřebná. Život přináší s sebou i tyto situace. Ale i zde je místo pro vyrovnaný partnerský vztah, pro jasnou a nezakuklenou nabídku. Měla by zůstat jasná hranice mezi půjčkou, úvěrem či jinou formou finanční výpomoci a lichvou. Na jasné, zřetelné, průhledné a nic nezakrývající nabídce pak vydělají obě strany a dlouhodobě.

Nebudu dávat rady, jsou drahé a mnoho lidí by je ani nezaplátilo a ani neocenílo. Stačí, když si každý prostými matematickými operacemi jako jsou plus, minus, krát, děleno i tužkou na papíru spočítá, co se mu nabízí a za kolik. Kdo nemá ruční počítání rád, ať si koupí kalkulačku, jsou k dostání již pod stokorunu. Dost možná, že tato investice vám ušetří i víc než její stonásobek.

Přeji vám všem příjemné nákupy.

(JS)

Cena kvality v sociální péči

Pod tímto názvem vyhlásila redakce časopisu Sociální péče a Rada ČR pro jakost ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR **1. ročník celostátní soutěže o nejlepší instituci a pracovníky roku v oblasti sociální péče**. Uvedená soutěž je organizována pod záštitou hejtmánů jednotlivých krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR.

V sociální péči, především v institucionální sociální péči, je řada pracovníků, kteří své povolání berou jako poslání a zastávají jej s veškerou ochotou, láskou a někdy i s celoživotním odevzdáním. Mnozí z nich nejsou za svoji práci adekvátně oceněni a přesto do ní vnášejí svá srdce. Asi nejlepšími hodnotiteli této práce jsou především obyvatelé ústavů sociální péče a domovů důchodců. Jejich spokojený úsměv často předčí jiné pochvaly. Proto redakce časopisu **Sociální péče** hodlá ve spolupráci se sociálními odbory krajských úřadů vyhlásit tuto cenu, kterou každoročně udělí těm institucím a jednotlivcům, kteří v této náročné době vytváří komfortní prostředí a stabilní zázemí pro obyvatele své instituce a svým přístupem k práci potvrzují, že kvalita je především v profesionalitě a osobním přístupu.

Mezi hlavní soutěžní kategorie patří:

1. Cena kvality pro poskytovatele neústavní péče (zřizované krajem a obcí, neziskové organizace)
2. Cena kvality pro poskytovatele ústavní péče (zřizované státem, krajem nebo obcí, neziskové organizace)
3. Cena pro nejlepší tým v sociální péči
4. Cena nejlepšího vedoucího pracovníka v sociální péči
5. Cena sympatie (pro nejsympatičtějšího pracovníka instituce sociální péče)
6. Cena ministra práce a sociálních věcí ČR za komplexní přístup obce nebo regionu k sociální péči.

Soutěž proběhne ve všech kategoriích ve dvou kolech a to:

- za první - v každém kraji nominace a verifikace + výběr jednoho ze skupiny nominovaných pro danou kategorii do celostátního finále (neveřejná kola v termínu do 17. února 2005)
- za druhé - zasedání hodnotící komise na rozšířeném zasedání redakční rady a hodnotících porot + výběr finalistů (dne 17. března 2005).

Nominovat do soutěže o Cenu kvality pro poskytovatele ústavní a neústavní péče může kdokoli, počítá se zejména s nominací pocházející ze Sociálního odboru Krajského úřadu daného kraje, případně starosty obce, kde se navrhovaná instituce nachází. Nominovat se může také samotný poskytovatel. Nominovaní vyplní nominační dotazník, kde posoudí základní kritéria pro účast v soutěži. Nominovat vedoucího pracovníka a tým mohou podřízení, samotní členové týmu, spolupracovníci, zřizovatelé, kolegové z jiných institucí a Sociální odbor KÚ. Podkladem pro nominaci bude opět vyplněný dotazník ze strany nominovaných, souhlas se zveřejněním a stručný profil pracovníka/pracovnice nebo týmu. Pro Cenu sympatie platí odlišné kritérium: může ji získat kterýkoli zaměstnanec instituce v hlavním pracovním poměru, bez ohledu na pozici. Nominuje jej nejméně 5 spolupracovníků nebo klientů instituce, kteří vtípnou formou popíší důvod, proč právě onoho člověka nominují ... Důvodem mohou být třeba vynikající knedlíky od kuchařky, upravený záhonek od zahradníka, nebo taky věčné vtípky a neutuchající dobrá nálada sanitáře. Podmínkou je podepsaný souhlas nominovaného s otištěním jeho fotografie a příběhu v tisku. Nominace pro Cenu ministra práce a sociálních věcí bude poskytnuta opět ze Sociálních odborů KÚ, případně i Svazu měst a obcí. Nominovat mohou i pracovníci jakékoli instituce v dané obci. Nominovaní na tuto cenu jsou starostové měst a obcí, kde je originálně a především komplexně řešeno poskytování sociálních služeb.

Předání cen se uskuteční na finálovém galavečeru „Den pro sociální péči“ v Praze, kterému bude předcházet přijetí vítězů soutěže na Pražském hradě nebo v Poslanecké sněmovně parlamentu ČR (předpokládaný termín 7. dubna 2005).

Bližší informace lze získat u vyhlášovatele soutěže na adrese: Monika Bilecová, IKARIA CZ a.s., tř.kpt.Jaroše 31, 602 00 Brno, tel.545 128108

redakce

Lékař a pacient

Otázka vztahu mezi lékařem a jeho pacientem byla předmětem konference, kterou na 20. září 2004 svolala do jednacího sálu Senátu České republiky nově vznikající Koalice pro zdraví. Konference se uskutečnila s názvem Lékař a pacient počátek dialogu pod patronátem předsedy Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu MUDr. Tomáše Julínka a zúčastnilo se jí několik desítek odborníků lékařů, zdravotnických manažerů, zástupců zdravotních pojišťoven a nejrůznějších občanských sdružení působících ve zdravotnické a sociální oblasti. Mezi účastníky byl například bývalý ministr zdravotnictví MUDr. Ivan David, prof. Svoboda, MUDr. Schlanger, ředitelka VZP ing. Musílková a za ministerstvo zdravotnictví dr. Filec a dr. Vostřáková. Konferenci řídil Mgr. Tomáš Cikrt.

Program konference byl rozdělen do několika částí. Hlavní přednášku na téma "Lékař a pacient" měl MUDr. Milan Novák, spoluzakladatel rubriky Zdravotnických novin "Nejsem si jist".

Dopolední jednání dalo prostor pro vystoupení zástupcům občanských sdružení. K nim patřila například ing. Jelínková, CSc. z O.s. AUTISTIK, Mgr. Lorman z o.s. ŽIVOT 90, ing. Hrdá z Pražské organizace vozíčkářů, Mgr. Koudelková z o.s. JANTAR a řada dalších.

Odpolední jednání bylo zaměřeno na přednesení zpráv z pracovních skupin, které na samostatných jednáních předcházejících konání konference probíraly problematiku etického pohledu, ekonomicko-organizačních bariér a právních problémů spojených s předmětem konference.

Zprávu první pracovní skupiny zabývající se etickým pohledem vztahu pacient partner přednesl člen představenstva Koalice pro zdraví prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc. Ze závěrů, na jejichž obsahu se členové pracovní skupiny shodli, zejména podtrhujeme:

1. Etický kodex Práva pacientů, který schválila etická komise MZ ČR v roce

- 1992, je nutno přizpůsobit současnosti
- . formulovat práva a povinnosti konkrétněji a dát je do souladu s Evropskou chartou práv pacientů
- . specifikovat povinnosti pacientů, jak vůči sobě samým a svému zdraví, tak i ve vztahu k dodržování pokynů k léčbě.

2. Kvalitní zdravotní péče nemůže být úspěšná bez aktivního a odpovědného přístupu pacienta, o něhož je možné usilovat:

- . vzděláváním (osvětou)
- . nastavením zdravotního systému tak, aby k odpovědnému chování pacienta ekonomicky motivoval.

3. Naplňování vize partnerství mezi lékařem (zdravotníkem) a pacientem

vyžaduje soustavné vzdělávání na obou stranách:

- . na straně lékařů (zdravotníků) se jedná zejména o komunikační dovednosti, znalosti psychologie a respektování práv pacientů (například na soukromí a stud) a je věcí zkvalitnění výuky na lékařských a dalších fakultách
- na straně pacientů (občanů) je třeba zejména zlepšit povědomí o zdravotvědě, čili zlepšit vzdělávání na základních a středních školách

lékaři i pacienti jsou vystaveni náročným životním situacím a potřebují těmto situacím porozumět, naučit se je řešit - neměli by se proto v krizi vyhýbat odborné pomoci.

4. Data o kvalitě jednotlivých zdravotnických zařízení a léčení různých nemocí by měla být veřejná.

Zprávu z další pracovní skupiny zabývající se problematikou ekonomicko-organizačních bariér vztahu pacient a klient přednesl **ing. Ladislav Friedrich**

CSc. generální ředitel Oborové zdravotní pojišťovny. Z navržených závěrů zejména vybíráme:

1. Současné nastavení systému organizace, řízení a způsob financování

českého zdravotnictví je třeba změnit

. zachování současných motivací a disproporce mezi solidaritou a zodpovědností povede k dalšímu zvyšování finančního deficitu, prohlubování nerovného přístupu občanů ke skutečně kvalitní péči a snižování ekonomické i odborné efektivity celého systému

. kumulací těchto nepříznivých trendů by se české zdravotnictví mohlo ocitnout v situaci, kdy už mu nepomohou anebo nebudou k dispozici mimořádné státní dotace a kdy tedy nebude schopné zajistit občanům kvalitní a dostupnou péči

. důsledky na svých bedrech ponесou všichni občané a zvláště těžce pak ti, kteří jsou nemocní.

2. Žádná vláda by už neměla vykrývat finanční deficit ve zdravotnictví a tím

oddalovat nutné změny

. poskytovatelé zdravotní péče a její plátcí by se měli mezi sebou vypořádat podobně jako subjekty v jiných oblastech, které se řídí obchodními vztahy to nevyvazuje vládu z odpovědnosti nastavit zdravotnictví a jeho pravidla tak, aby k deficitu nedocházelo, čili provést zdravotnickou reformu.

3. Krizi zdravotnického systému v ČR je třeba předejít

. to vyžaduje odvahu politiků a jejich podporu takovým změnám, které

budou odstraňovat příčiny současných problémů a nikoliv jenom jejich důsledků.

4. Legislativní činnost v oblasti zdravotnictví je chaotická a nedemokratická

. vzájemně neprovázané, často si i protičecící právní normy, přijímané bez

řádného připomínkového řízení, rozkládají zdravotnický systém na

nesourodé izolované prvočástky

. politici napříč politickým spektrem by se měli chovat odpovědně a měli by se vrátit ke standardní tvorbě zákonů a nižších právních norem tak, jak by to mělo být samozřejmě v členské zemi Evropské Unie.

5. Pro efektivní fungování českého zdravotnictví je nezbytné, aby bylo

informačně otevřené a transparentní

. pacienti mají právo vědět jak kvalitní péče je poskytována jednotlivými

poskytovateli zdravotní péče, a ti by zase měli mít jistotu, že svou činnost

budou vykonávat za jasně vymezených pravidel

plátcí (zdravotní pojišťovny) by pak měli mít možnost tato pravidla vymáhat a v zájmu svých klientů (pacientů) uzavírat smlouvu jenom s kvalitními poskytovateli.

6. V současnosti pravděpodobně nejsou naplňovány požadavky ekvity

. pacientům není poskytována stejně kvalitní péče v různých regionech a v různých zdravotnických zařízeních, také není věnována stejně intenzivní pozornost všem onemocněním (tato tvrzení je třeba objektivizovat, ale občanům nezatajovat)

problém ekvity se nyní začíná objevovat v médiích a může vyvolat dosud chybějící poptávku pacientů po kvalitě zdravotní péče a tedy i zdravotnické reformě.

7. Péče o zdraví a zdravotnictví se nachází ve stejném ekonomickém prostředí

jako jiné oblasti našeho života

. politici by neměli tuto skutečnost občanům zastírat a měli by, podobně jako například v případě sociálního systému, vnést do zdravotnictví ekonomickou motivaci pacientů na efektivním čerpání zdravotní péče (respektive na dodržování svých povinností). Pacient by měl znát nejen náklady na svoji léčbu ("vidět účet"), ale i mít možnost je ovlivňovat.

8. Zdravotnictví v ČR by mělo být nadále postaveno na veřejném zdravotním pojištění, posíleném o možnost volby mezi alternativní nabídkou pojistných plánů a rozšířeném o možnost smluvního připojištění a správném nastavení konkurence pojišťoven
. stát by měl stanovit pro zdravotní pojištění srozumitelná a racionální pravidla, v nichž musí být upřednostněny zájmy všech občanů a minimalizován vliv zájmových skupin ve zdravotnictví.

9. Pro medicínský, právně i ekonomicky korektně vykonávaný léčebný postup je třeba vytvořit standardy. Ty by měly vznikat na několika úrovních
. vláda (parlament) by měla definovat základní rozsah péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění
. pojišťovny by měly vytvořit vlastní standardy pro svoji smluvní politiku . odborné společnosti by měly vytvářet standardy pro posouzení lege artis postupu.

Zprávu ze třetí pracovní skupiny zabývající se právní problematikou vztahu pacient - spotřebitel přednesl **JUDr. Ondřej Dostál**, předseda Asociace pro medicínské právo a biotiku. Přednesené návrhy lze rozdělit následovně:

1. Práva pacienta ve vztahu k lékaři - systém práv pacientů ve vztahu

k lékaři by měl odrážet aktuální stanoviska lékařské etiky. Z toho důvodu je třeba vycházet především z Úmluvy o biomedicíně (mezinárodní dokument Rady Evropy). Ke klíčovým otázkám patří informovaný souhlas, právo na soukromí a informace o zdravotním stavu a medicínské standardy.

2. Povinnosti pacienta - v současné době stát garantuje zákonem občanovi péči o jeho zdraví a z hlediska občana je tedy tento statek vymahatelný. Na druhé straně nevyžaduje důsledně po občanovi, aby o své zdraví pečoval, respektive nevytváří žádné nástroje, které by z občana učinily aktivního partnera (dnes pouze obecná povinnost předcházet škodám na zdraví - § 415 Občanského zákoníku).

3. Práva občana na informace a přístup k péči- vzhledem k tomu, že

v našich podmínkách není možné uhradit z veřejných fondů všem nemocným veškerou péči na nejvyšší úrovni moderní medicínské vědy, musí zákon stanovit proceduru, jak bude rozhodováno, které druhy zákroků budou dostupné bezplatně a komu (kriteria, nestrannost, přezkoumatelnost).

4. Procesní záruky uplatnění práv_ - v současné době platí možnost výběru z následujících možností: občanskoprávní žaloba, podání trestního oznámení, iniciování stížnosti či zahájení disciplinárního řízení před ČLK

Při zpracování tohoto článku byly využity především písemné materiály předložené účastníkům konference.

(JV)

Seznamka byla v Itálii

Každý ví, co má seznamka v náplni práce. Naše Seznamka seznamuje především ty, kteří mají zdravotní handicap. Je zdarma a proto je dostupná každému zájemci.

Kromě předávání kontaktů na vhodné protějšky se snažíme usnadnit seznamování našim klientům pořádáním společných akcí. Loni se nám podařilo uspořádat pobytový zájezd k moři do Chorvatska na Istrii. Všem se líbil a určitě pomohl přinejmenším navázat mnohá hezká přátelství.

V letošním roce jsme společně vyjeli do hotelu ve střední Itálii. Měli jsme štěstí, protože, i když už byla polovina září, přálo nám počasí. Kdo chtěl, užíval denně koupání v moři, které ještě nestihlo vystydnout a ti neopálení se určitě krásně opálili. Ale co by to bylo za zájezd do ciziny, abychom neprobádali také okolí. Každý si vybral podle svého, někdo jel na výlet lodí na Rimini i s návštěvou delfinária, nebo vyrazili do státu ve státě – do San Marina, někdo stihl obojí. Určitě každý si užil procházek po okolí, zejména, když jedno městečko navazovalo na druhé, pěkně podél moře a pláže. Při jedné procházce jsme stihli projít i tři najednou. To naše, Milano Marittima, od něj na sever Lido di Savio a jižně kouzelné lázeňské městečko Cervia. Všechny byly propojeny mnoha mořskými kanály, některé z nich vedly až k nedalekým solným jezerům. A to vše zarostlé kupou borovic, platanů a palem, pravá Riviera Romagnola.

Zajímavé byly i různé trhy, kde šlo koupit vše, počínaje samozřejmě rybami a jinými mořskými živočichy, přes čerstvou zeleninu a ovoce a dál boty, kabelky a mnohé jiné typicky italské výrobky. Určitě nikdo nepřijel s prázdnou. A kdo nenakoupil, přivezl si alespoň pár mušlí nebo trochu písku z pláže. Ti šťastnější i adresu nebo telefon na nové známé.

Zážitků bylo určitě dost. Přesto nás ještě jeden čekal při odjezdu. Ještě dopoledne bylo krásné, teplé počasí, jen moře bylo víc zvlněné. Nikdo netušil, že za pár hodin se rozprší, strhne se pořádná bouřka a vítr zesílí do silné vichřice a možná i víc. Přes pláž a skrz řady hotelů se přivalila voda, snad mořská a znesnadnila nám odjezd. Obklopila hotel ze všech stran a sotva jsme s autobusem vycouvali, uzavírali za námi policisté ve spolupráci s hasiči ulici. A to jsme se všichni při odjezdu k autobusu už brodili, naši vozičkářku museli pánové nejdříve odnést a pak ještě odnášeli vozík. Všichni jsme byli rádi, že autobus z uzavřených oblastí šťastně proklíčkoval a vydal se s námi domů. Už teď se můžeme těšit na příští rok.

Pro letošek to však není všechno. Seznamka chystá ještě dvě tuzemské akce, jednak víkendové setkání koncem října a pak ještě Silvestrovský pobyt. Obě akce jsou zajištěny v relaxačním areálu Hnačov, který je mezi Klatovy a Horažďovicemi. Kromě ubytování je v ceně i plná penze a jedna masáž (zdarma), saunu, elektroléčbu a další je možné doplatit. Součástí silvestrovského a novoročního pobytu bude i živá hudba, na Silvestra druhá večeře i přípitek. Ještě zbývají volná místa, takže zveme případné zájemce, aby se přihlásili. Čím nás bude víc, tím se zvyšuje i šance potkat tu pravou nebo toho pravého. A o to nám jde, nebýt sami.

12.kongres k sexuální výchově

Ve dnech 14. až 16. října 2004 se v Pardubickém hotelu Labe uskutečnil v pořadí již 12. kongres k sexuální výchově. Jejím organizátorem byla Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu ve spolupráci s Pedagogickou fakultou University v Hradci Králové.

Účastníci kongresu měli možnost vyslechnout více než tři desítky přednášek a odborných sdělení. S jejich obsahem, včetně dalších přímo nepřednesených, se mají možnost podrobněji seznámit i další zájemci o tuto problematiku, a to prostřednictvím vydaného sborníku.

Z mého hlediska patřila k nejzajímavějším tématům například přednáška doc. PhDr.Vladimíra

Taubnera, CSc. "Kritické myšlení v sexuální výchově", RNDr. Jiřiny Kocourkové "Problémy rodinné politiky v České republice" nebo Paeddr..Lenky Kubrichtové "Vzdělávací oblast Člověk a zdraví" v novém systému kutikulárních dokumentů. Mimo nejrůznějších výchovných a právních pohledů na sexualitu

byla pozornost věnována také problematice HIV/AIDS (Mgr.Petr Kaňka - Světová konference v Bangkoku 2004, MUDr. Ivo Procházka CSc.- Prevence HIV infekcenová doporučení a staré problémy) domácího násilí (doc.JUDr.Senta Radvanová, CSc.- Rodina za zavřenými dveřmi) nebo vlivu nových technologií (PaedDr. Josef Rydlo - Psychologické aspekty chatování, Jaroslav Houdek - Mobilní telefonní přístroj, nová možnost latentních forem sexuálních aktivit, Mgr.Libor Švardala - Děti a nebezpečí internetu). Kongresu se aktivně zúčastnili hosté ze Slovenska, PhDr. Radomír Masaryk - Hodnotová orientácia učiteľek/ov výchovy k manželstvu a rodičovství a PhDr. Gabriel Bianchi CSc. - Sexualita a intimne občanstvo.

Účastníci kongresu si vyslechli také sdělení MUDr.Jiřího Mellana o sexualitě mentálně postižených osob, včetně pozvání na celostátní konferenci k této tématice, kterou organizuje občanské sdružení ORFEUS ve spolupráci s Pedagogickou fakultou University v Hradci Králové dne 3.prosince 2004 (blíže viz www.orfeuscr.cz). Mezi nepřednesenými příspěvky ve sborníku je zařazeno i téma další členky pracovní skupiny při výše uvedeném občanském sdružení, a to Mgr.Zdeňky Kozákové DiS na téma " K některým aspektům sexuální výchovy osob se specifickými potřebami".

Podle zaměření své odbornosti (učitele, lékaře, zástupce občanského sdružení apod.) si však mohl zajímavé téma vybrat každý z účastníků. K jednotlivým blokům byla organizována diskuse, ve které si měli přednášející a jejich posluchači možnost vzájemně vyměnit řadu zkušeností. Význam kongresu pro řadu z nich byl podtržen možností získat osvědčení o akreditaci kongresu vydaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR

(JV)

Odborná konference Sdružení pro ucelenou rehabilitaci postižených

V zasedacím sále Svazu českých a moravských výrobních družstev v Praze se 21. října 2004 konala odborná konference organizovaná Sdružením pro ucelenou rehabilitaci postižených (SPURP), jejíž zaměření korespondovalo s názvem hlavního organizátora. Spolu pořadajícími organizacemi byla Národní rada zdravotně postižených v ČR, Klinika rehabilitačního lékařství 1.LF UK, Svaz českých a moravských výrobních družstev, Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených v ČR a Sekce pro rozvoj ucelené rehabilitace Společnosti rehabilitační a fyzikální medicíny ČLS JEP.

V jednacím sále se sešlo okolo stovky účastníků, zejména odborníků z oblasti zdravotnictví a sociální péče, pracovníků úřadů práce a zástupců občanských sdružení z celé České republiky.

Konference byla z časových důvodů rozdělena do dvou částí. První obsahovala základní referáty přednesené zejména zástupci pořadajících organizací. Předseda NRZP ČR Václav Krása se věnoval tematice integrace zdravotně postižených osob jako předpokladu zvýšení kvality života, a vedoucí jejího legislativního oddělení JUDr. Jan Hutař pak problematice pracovního uplatnění osob se zdravotním postižením a možností přípravy na pracovní uplatnění a rekvalifikace těchto osob. Klinika rehabilitačního lékařství byla zastoupena příspěvkem prof. MUDr. Jana Pfeiffera DrSc. - Význam spojení léčebných a pracovních prostředků v rehabilitaci, doc. MUDr. Jiřího Votavy, CSc. - Zkušenosti s pracovní rehabilitací v zahraničí a možnosti je aplikovat u nás a v neposlední řadě nové přednostky MUDr. Olgy Švestkové PhD. - Přípravovaný zákon o rehabilitaci. Ing. Karel Rychtář, vedoucí odboru SČMVD a předseda Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených v ČR zaměřil ve svém příspěvku pozornost přítomných na problematiku sociální ekonomie.

Druhá část jednání obsahovala řadu zajímavých příspěvků rozvíjejících základní téma konference. Například MUDr. Alexej Vávra z rehabilitačního oddělení nemocnice v Pardubicích hovořilo o použití evropských hodnotících systémů v našich rehabilitačních centrech a Mgr. Milena Johnová z České unie pro podporované zaměstnávání o současném stavu podporovaného zaměstnávání v České republice.

Organizátoři konference předpokládají vydání sborníku všech příspěvků které zde byly předneseny. Lze předpokládat, že neuvedený sborník stane dobrou pomůckou pro řadu subjektů působících v oblasti ucelené rehabilitace.

(JV)

Světový den boje proti AIDS

V loňském roce - 1. prosince - proběhla pod výše uvedeným názvem celorepubliková akce, jíž se zúčastnilo více než 160 středních škol a dalších organizací a institucí. Hlavní význam této akce lze spatřovat zejména v tom, že představuje jednu z nezanedbatelných forem prevence tohoto sociálně patologického jevu vyskytujícího se v naší společnosti. Také v letošním roce bude sledovat tři hlavní cíle:

- . připomenout veřejnosti existenci AIDS, poskytnout základní informace o tomto fenoménu a zdůraznit nutnost zabránit většímu rozšíření této choroby u nás
- . upevnit u studentů jejich znalosti o viru HIV a nemoci AIDS, dát jim možnost tyto znalosti aktivně využít a tím přispět k tvorbě odpovídajících postojů
- . získat od občanů finanční prostředky na provoz a preventivní aktivity Domu světla Uediného zařízení v ČR které poskytuje účinné rady a pomoc infikovaným virem HIV) a Společnosti pro plánování rodiny a sexuální výchovu.

Záštitu nad uvedenou akcí převzala ministryně školství, tělovýchovy a sportu JUDr. Petra Buzková.

Bližší informace o organizačním zajištění celé akce podá Mgr. Zuzana Prouzová ředitelka Společnosti pro plánování rodiny a sexuální výchovu, tel. 224231524 nebo 606917488, e-mail: z.pro@centrum.cz, www.planovanirodiny.cz

Vladislava Chytrá

10. festival integrace SLUNCE 2004

Pod záštitou Nadace Olgy Havlové a senátorky ing.arch.Daniely Filipiové se ve dnech 22. - 26.listopadu 2004 uskuteční v pořadí již jubilejní - desátý - ročník festivalu integrace SLUNCE, který v CNK Paláce Akropolis (Kubelkova 27, Praha 3) pořádá občanské sdružení SUKUS.

Z programu jednotlivých dní vybíráme:

- 22.listopadu - 9.30 hod vystoupení Speciální školy v Olšínách 67, Praha 10
- 10.45 vystoupení školy pro žáky s více vadami Praha 3
- 19.30 hra Tracyho tygr v podání divadla Nablízko (tlumočeno do
 znakového jazyka)
 23. listopadu - 9.00 vystoupení Speciální mateřské školy Na Lysinách 6/41, Praha 4
 - 9.20 vystoupení Ústavu sociální péče Papírenská 14, Praha 6
 - 9.40 vystoupení Speciální školy Mochovská 570, Praha 9
- 24.listopadu - 9.00 vystoupení Denního centra Paprsek, Šestajovická 19, Praha 9
 - 9.30 vystoupení školy Jaroslava Ježka, Loretánská 19, Praha 1
 - 10.00 vystoupení Střediska Dědina pro nevidomé, Šmolíkova 866,
 Praha 6
 - 10.15 vystoupení Speciálního domova mládeže Roztocká 13, Praha 6
 - 10.30 vystoupení Palaty domov pro zrakově postižené Na
 Hřebenkách 5, Praha 5
- 25.listopadu - 10.00 vystoupení Dětského divadelního souboru ÚSMEV Šala
 (Slovensko)
 - premiérové vystoupení Dočasné šejkspirovské společnosti Jedličkova
 ústavu Praha.

Všechny dopolední programy jsou zdarma, večerní programy jsou v relaci 50 až 90 Kč pro studenty a 70 až 190 Kč pro ostatní návštěvníky. Pro zdravotně postižené spoluobčany je vstup zdarma. Rezervace míst na tel. 728248925, email: o.s. sukus@seznam.cz, vlasta@palacakropolis.cz. Předprodej a prodej vstupenek v pokladně Paláce Akropolis na tel. č.296330913 a v síti Ticketpro www.ticketpro.cz. Bližší informace na tel.296330911, fax 296330912 nebo www.sukus.com.

(ZP)

CHRANĚTE SVÉ BEZPEČÍ (informace nejen pro seniory)

Muži a ženy v pokročilém věku se nestávají podle policejních statistik nejčastěji oběťmi trestných činů, i když v posledních letech rok od roku dochází k mírnému nárůstu. To neznamená, že by neměli vědět o všech opatřeních, která jim pomohou zajistit osobní bezpečí. Předností zralého věku jsou moudrost a dostatek zkušeností. Nevýhodou se mohou stát zhoršený zrak, sluch, pohyblivost a nedostatek fyzických sil. Dobrým spojencem je solidarita s jinými lidmi, špatným rádcem je strach.

Obětí trestného činu se starší lidé, nebo těžce zdravotně postižené osoby, mohou stát především doma (v bytě, na chodbě, ve sklepě), na ulici a v dopravním prostředku.

Senioři okolo 60 let se stávají nejčastěji obětí kapesní krádeže, podvodu, loupežného přepadení nebo násilí v rodině.

Domov je pro každého z nás symbolem bezpečí. Statistické údaje potvrzují pravdivost rčení: „Příležitost dělá zloděje“. Třetina zlodějů patří k tzv. spontánním pachatelům a využije situace, kdy lidé zanedbají elementární bezpečnostní opatření (otevřená okna, nezamknuté vstupní dveře, volně se povalující nářadí, lehce překonatelný zámek). Viditelně instalované zabezpečovací systémy (bezpečnostní uzamykací systém, mříž, panoramatické kukátko, zdvojené uzamykání, masivní dveře) odradí více než 70 % pachatelů krádeží vloupáním. Vždy bychom měli mít ze všeho nejdříve kvalitně zabezpečené veškeré vstupy do bytu: vchodové dveře, okna, balkon, propojovací dveře z půdy a z garáže, vikýře apod.

Vstupní dveře. Přesvědčte se poklepem, zda zárubně nejsou duté. Jestliže ano, obraťte se na služby, které vaše zárubně vyplní betonem. Na dveřích by nemělo chybět panoramatické kukátko, správně instalovaný bezpečnostní řetízek, bezpečnostní uzamykací systém. Na dveřním štítku je vhodné uvádět příjmení v množném čísle (Novákoví) nebo v mužském rodu, zvláště v těch případech, kdy v bytě žije jen žena. Pokud jsou pro vás taková opatření finančně příliš náročná, domluvte se s ostatními nájemníky. Při větší zakázce můžete získat slevu. Možná, že si vaše rodina rok co rok marně láme hlavu nad vhodným dárkem k vašim narozeninám nebo pod vánoční stromeček. Proč by takovým dárkem nemohlo být právě kvalitní zabezpečení vašeho bytu?

Neznámý za dveřmi. Většina lidí, kteří se ocitnou za vašimi dveřmi, má dobré úmysly. To však neznamená, že můžete být důvěřiví a neopatrní. Je stále dost těch, kteří vás mohou připravit o majetek nebo vám ublížit na zdraví a pokoušejí se o to i době, kdy jste doma (pozor na nejrůznější podomovní prodejce). Neotvírejte nikdy dveře svého bytu, dokud si nejste naprosto jisti, že člověka za dveřmi znáte. Pokud vás někdo oslovuje jménem, ještě to neznamená, že vás zná. Jméno si přečetl na vizitce. Stává se, že si pachatelé loupežných přepadení obstarají falešné průkazy a vymyslí si pádný důvod proto, abyste jim otevřeli (nevolnost, porucha topení, kontrola televizní přípojky, důležitý vzkaz nebo telegram, nutnost rychle zatelefonovat pro pomoc atd.). Nikdy takové lidi nepouštějte do bytu, i kdyby vypadali velmi důvěryhodně. Pokud je jejich žádost naléhavá, řekněte jim, aby přišli znovu v doprovodu člověka ze sousedství, kterého znáte. Pokud máte telefon, můžete si dotazem ověřit, zda uvedený podnik k vám skutečně takového člověka poslal. Je dobré si na viditelné místo u telefonu pro takovéto případy poznamenat telefonní čísla na Policii ČR – 158, na hasiče – 150, lékařskou záchranou službu – 155 a sousedy. V případě bezprostředního ohrožení volejte o pomoc z okna. Pro upoutání pozornosti kolemjdoucích lidí se radí vyhodit z okna nějaký větší předmět. Pokud neznámý za dveřmi nemá dobré úmysly, rychle zmizí. Zvlášť opatrní buďte, jestliže chcete kontaktovat jiné osoby prostřednictvím inzerátu (prodej, koupě, seznámení, výměna bytu apod.). Požádejte přátele nebo členy rodiny, aby s vámi byli v den smluvené schůzky doma nebo vás doprovodili na první setkání.

V rámci prevence kriminality se doporučuje domluvit se s majitelem domu a ostatními nájemníky na základních bezpečnostních pravidlech, která by měla být řádně dodržována:

- všichni budou zamykat vstupní domovní dveře,
- na chodbách, ve sklepě, na půdě a ve výtahu bude vždy funkční osvětlení,
- sousedé budou solidární v případě jakéhokoliv ohrožení, pomohou nebo zavolají policii, pokud bude v nebezpečí majetek nebo zdraví obyvatel domu,
- neznámé lidi (především podomovní prodejce, členy sekt apod.) nebude nikdo pouštět do domu, pokud budou uvnitř, ptejte se, ke komu jdou, vyčkejte do jejich odchodu,
- sousedé si poskytnou telefonní čísla i do zaměstnání, mohou tak být včas vyrozuměni např. v případě krádeže vloupáním,
- důchodci, ženy v domácnosti a na mateřské dovolené dohlédnou na bezpečný odchod a návrat malých dětí sousedů i svých do školy atd.

Na ulici. Na odlehlá místa se snažte chodit v doprovodu. Po setmění se vyhýbejte rizikovým místům: parkoviště, okolí hospod, diskotékových klubů, parku, lesa, nádraží, neobydlených staveb, autobusových zastávek, stanic metra apod. Nenoste s sebou větší částky peněz nebo drahé předměty. Udržujte bezpečnou vzdálenost od temných průchodů a vchodů do domů. Domovní rohy obcházejte na vzdálenější straně chodníku. Pokud to zmenší váš pocit neklidu a ohrožení, kupte si obranný spray (cena cca 50 Kč) a noste jej připravený v kapse.

Na tržnici buďte při nákupu a výběru zboží opatrní, nikdy neztrácejte kontrolu nad svou taškou a kapsami. Nenechávejte peněženku volně ležet na viditelném a dobře přístupném místě.

Při vstupu do domu zvyšte svou pozornost. Pokud je ve vaší bezprostřední blízkosti neznámý člověk, raději do domu nevstupujte. Pokud se vám zdá, že jde delší dobu někdo za vámi, zpomalte nebo přejděte na druhý chodník. Přesvědčíte se, zda jsou vaše obavy oprávněné. Cítíte-li se ohroženi, požádejte o pomoc jiné lidi.

Nikdy nepřechovávejte doma více peněz v hotovosti. Uložte je v doprovodu spolehlivé osoby do banky, na poštu nebo do spořitelny. Mnoha starostí vás zbaví spořiči, případně platební karty. Nechte si jejich použití a přednosti vysvětlit.

V dopravním prostředku. Bezpečné místo je vždy v blízkosti řidiče a dveří. Nestyďte se oslovit jiného člověka, pokud potřebujete pomoc. Vyhýbejte se veškerým tlačenicím. Rukou si přidržíte kabelku či tašku, zabráníte tak jejich otevření nebo vytržení. Někteří pachatelé neváhají rozříznout dno nebo postranní část kabelky, aby mohli rychle vyprázdnit její obsah.

Riziko, že se stanete obětí trestného činu zrovna vy sám, je malé. Přemýšlejte však o takovém chování, které může být nebezpečné. Neopatrný je ten, kdo:

- jde do sklepa, k sousedům nebo se smetím a nechá otevřené dveře od bytu,
- otvírá neznámým lidem,
- chlubí se na veřejnosti před cizími lidmi cennými předměty a finanční situací,
- zve do bytu lidi, se kterými se právě seznámil (pozor na seznamovací inzeráty),
- před výběrem peněz z bankomatu se nepodívá, zda není v blízkosti podezřelý člověk,
- chodí po setmění sám do parku nebo na odlehlá místa,
- půjčuje peníze lidem, které dobře nezná atd.

K rizikovým faktorům u starších lidí patří i sociální izolace, která vzniká tehdy, když žijí v jednočlenné domácnosti, nemají více než jednoho přítele a nezajímají se o žádné aktivity mimo domov. Tito jedinci se velmi často stávají obětí domácího násilí.

Prověřte svůj strach

Starší lidé, nebo těžce zdravotně postižené osoby, jsou velmi vnímaví k ohrožení, ale i k neštěstí druhých. Často také trpí přílišným strachem, který zcela ovládne jejich život. Zkuste si odpovědět na následující otázky:

- 1.) Trpíte často bezdůvodnými pocity strachu?
- 2.) Užíváte medikamenty, abyste například večer zvládli strach ze samoty a tmy?
- 3.) Mluvíte často se svými známými o kriminalitě?
- 4.) Žijete díky strachu v sociální izolaci (raději nikam nechodíte, nikoho k sobě nezvete, neprovozujete žádné aktivity mimo domov)?
- 5.) Propadáte panice nad novinovými titulky v „černé kronice“?

Jestliže odpověď na většinu otázek zní „ano“, ovlivňuje strach váš život. Pokuste se s tím něco udělat. Promluvte si o tom s někým s rodiny, s dobrým známým, případně s lékařem. Obráťte se na některou z krizových linek důvěry. Vyhýbejte se zprávám o zločinu, nesledujte drastické filmy a kriminální příběhy. Naopak vyhledávejte dobré pozitivní zprávy, klidnou četbu a příjemná setkání s přáteli.

Poradna pro seniory: 224 237 337 (non-stop), 224 238 948 (denně 10 – 16 hod.); Karolíny Světlé 18, Praha 1.
Poradny Bílého kruhu bezpečí: 406 265 264; Pospíšilovo nám. 1693, Pardubice 3.

Zdroj: Brožura Bílého kruhu bezpečí – „Chraňte své bezpečí“ (soubor rad a informací pro seniory)

Bc. Jana Flechtnerová

Vydavatel

**o.s.ORFEUS ,
Centrum denních služeb, ul.Sdružení 39, Praha 4**

Odpovědný redaktor: **Ing. Jozef Slobodník (JS)**

Zástupce redaktora: **Dr. Josef Vanický (JV)**

Sekretář redakce: **Mgr. Zdeněk Pejčoch (ZP)**

Redakční kruh: JUDr. Pavel Jungr, Ivana Mařatková, MUDr. Jiří Mellan, MUDr. Jana Spilková, Mgr.Martina Venglářová, MUDr. Marie Vulterinová, CSc.

Digitalizace a grafika: **Josef Slobodník jr.**

Uveřejněné příspěvky nemusí vyjadřovat názory vydavatele.

Přetiskování článků je možné s uvedením zdroje.